

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 340/2021
24.06.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца ... „АА“ из ..., чији је законски заступник ББ, а кога заступају пуномоћници Милош Станојевић и Горан Дошен, адвокати из ..., против тужене ВВ, ГГ, ДД, сви из ..., које заступа Милош Костић, адвокат из ... и ЂЂ из ..., са боравиштем у ..., коју заступају пуномоћници Милош Костић и Младен Магделинић, адвокати из ..., одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1795/20 од 02.09.2020. године, у седници већа одржаној дана 24.06.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 1795/20 од 02.09.2020. године у ставу првом изреке и предмет враћа другостепеном суду, на поновно одлучивање о жалбама тужених ГГ, ДД и ЂЂ.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужене ВВ изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1795/20 од 02.09.2020. године у ставу трећем изреке.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П.бр. 219/2016 од 24.04.2018. године обавезани су тужени ГГ, ДД и ЂЂ, сви из ..., да тужиоцу ... „АА“ из ..., солидарно исплате износ од 2.126.705,80 USD долара са домицилном каматом по стопи коју утврђује Централна банка Сједињених Америчких држава, и то на износ од 732.763,00 USD долара почев од 29.09.1995. године до исплате, и на износ од 1.393.942,80 USD долара почев од 21.01.1996. године до исплате, и то тако да сваки тужени има обавезу до висине вредности наслеђене имовине а према решењу Другог општинског суда у Београду О.бр. 2193/04 од 16.07.2004. године, којим је расправљена имовина пок. ЕЕ; одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се тужена ВВ из ... обавезе да солидарно са осталим туженима исплати тужиоцу износ од 2.126.705,80 USD долара са домицилном каматом по стопи коју утврђује Централна банка Сједињених Америчких држава, почев од дана подношења тужбе до исплате; одбијен је тужбени захтев у делу захтева за исплату законске затезне камате на досуђени износ од 1.393.942,80 USD долара почев од 16.07.19092. године до 21.01.1996. године, као неоснован; обавезани су тужени ЂЂ1, ГГ и ДД, сви из ... да тужиоцу солидарно исплате трошкове парничног поступка у износу од 3.017.180,00 динара, са законском затезном каматом почев од

дана када наступе услови за извршење, па до исплате; обавезан је тужилац да туженој ВВ из ... исплати трошкове парничног поступка у износу од 289.200,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана када наступе услови за извршење, па до исплате; одбијен је захтев четвртотужене за исплату законске затезне камате на износ трошкова поступка у преосталом делу, за период од 24.04.2018. године па до дана наступања услова за извршење.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1795/20 од 02.09.2020. године, одбијене су, као неосноване, жалбе тужених ГГ и ДД, као и тужене ЋЋ и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 219/16 од 24.04.2018. године у ставу првом и четвртом изреке; одбачена је жалба тужене ЋЋ изјављена против одлуке из става шестог изреке првостепене пресуде, као недозвољена; одбијена је, као неоснована, жалба тужене ВВ и потврђена првостепена пресуда у ставу петом изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени су благовремено изјавили ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у ставу првом изреке, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20), па је утврдио да је ревизија тужених ГГ, ДД и ЋЋ основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Међутим, другостепени суд је учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 383. став 2, члана 398. став 2. и члана 100. Закона о парничном поступку, све у вези члана 419. истог Закона, на које се у ревизији посебно указује. Битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, на коју се у ревизији такође посебно указује није прописана као ревизијски разлог, у смислу члана 407. став 1. тачка 2. и тачка 3. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужена ВВ је супруга сада пок. ЕЕ, а остали тужени су његова деца. Сада пок. ЕЕ, правни претходник тужених је био у пословном односу са тужиоцем у дужем временском периоду и као пуномоћник тужиоца посредовао у куповини робе у вредности од 14.655.266 USD, којим је тужилац купио робу од фирме „ЖЖ“ из ... и продао предузећу „ЗЗ“ из ..., сходно уговору од 31.01.1991. године, а на основу пуномоћја од 25.01.1991. године. Такође, тужилац је са сада пок. ЕЕ дана 07.02.1991. године закључио споразум потписан од стране обе уговорне стране, а поводом наведеног и реализованог уговора од 31.01.1991. године у вредности од 14.655.266 USD, уз обавезу правног претходника тужених да тужиоцу за извршење тог посла плати провизију у висини од 5% вредности уговора, у износу од 732.763 USD. Након тога је, сада пок. ЕЕ, као физичко лице, тражио од тужиоца позајмицу на тај начин што је тражио да тужилац уплати фирми „ИИ“ из ... износ од 1.393.942,80 USD, на који начин је тужилац и поступио и платио наведени износ, а налог за плаћање у корист предузећа из ... је дошао од ЕЕ дана 16.07.1992. године. Од пријема акредитива од 14.655.266 USD дана 31.01.1991. године, па до дана 29.09.1995. године, када је написан допис пореских пуномоћника тужиоца, није књижена провизија од 732.763 USD, сходно споразуму од 07.02.1991. године код пословне банке

тужиоца. Правни претходник тужених није поступио сходно својој обавези коју је преузео наведеним споразумом од 07.02.1991. године, није исплатио тужиоцу провизију од 732.763 USD, нити му је вратио позајмљени износ од 1.393.942,80 USD, а преминуо је дана 01.01.1995. године.

Тужени су у току целог поступка истицали да је дуг чија се исплата тражи настао из уговора закључених између тужиоца „ЗЗ“ из ..., „ЈЈ“ ... и „КК“, који су учесници у послу производње извоза опреме, са којима ЕЕ као физичко лице нема везе, нити је између истог и тужиоца постојао неки материјално-правни однос, а дуг у висини од 732.763 USD настао је из уговора закљученог између тужиоца и фирме „ЗЗ“, који је у целости извршен, па сада пок. ЕЕ не може бити дужник обавезе из другог посла између фирме тужиоца и фирме „КК“ из кога је настао дуг у висини од 1.393.942,80 USD јер је предмет тужбе уговорни однос два правна лица за чије пословање не може бити одговоран правни претходник туженог, као физичко лице.

Иначе, тужени ГГ, ЂЂ1 и ДД су обухваћени тестаментом који је сачинио сада пок. ЕЕ, и оглашени су тестаменталним наследницима а истовремено су и законски наследници оставиоца, а тужена ВВ, супруга сада пок. ЕЕ, није тестаментални наследник и дала је изјаву да у целости признаје и прихвата његов тестамент.

Налазом и мишљењем вештака економско финансијске струке, који је имао у виду писмену документацију ближе наведену у образложењу побијане пресуде утврђено је да је сада пок. ЕЕ наплатио на име провизије од фирме „ЗЗ“ ... износ од 2.100.636 USD, што чини 14,33% од укупно наплаћеног износа од 14.655.266 USD по уговору од 31.01.1991. године, као и да је по налогу правног претходника тужених фирма тужиоца извршила плаћање фирми „ИИ“ из ... у износу до 1.393.942,80 USD, као платни налог, да је ово плаћање и остало у билансу фирме, као плаћени аванс, који се морао вратити, јер је изостао посао којим би се плаћање документовало.

Апелациони суд у Београду је, одлучујући о жалби парничних странака отворио расправу у предмету Гж 7082/2018, па је након одржане расправе донео пресуду Гж 7082/18 од 07.02.2019. године којом је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца у целини, преиначујући и решење о трошковима парничног поступка. Разлог за преиначење првостепене пресуде и одбијање тужбеног захтева је било недостављање оригинала писмене документације која се у списима налазила у фотокопији, а на шта су тужени у току целог поступка указивали. У другостепеном поступку је тада саслушан законски заступник тужиоца који није доставио оригинал писмене документације, како би се суд уверио у веродостојност приложених фотокопија. Врховни касациони суд је својим решењем Рев 2517/2019 од 21.11.2019. године укинуо наведену пресуду Апелационог суда и вратио предмет на поновно суђење са примедбом да је другостепени суд, пошто је отворио главну расправу, имао могућност да тражи од тужиоца да му се на увид доставе оригинална тј. изворна документација, с обзиром да је тужилац током поступка тврдио да исту поседује, а судски вештак се изјаснио да су писмени докази у потпуности веродостојни.

Апелациони суд у Београду је побијану пресуду, коју је донео након укидања претходне другостепене пресуде донео у већу, у нејавној седници, при чему је утврдио да је првостепени суд 07.06.2007. године извршио увид у оригинале приложених

доказа и исправа, утврдио истоветност истих оригиналу и првостепену пресуду потврдио у ставу првом и ставу четвртом изреке.

Основано се у ревизији указује да је другостепени суд учинио битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП јер није применио одредбе овог закона, на које се указује у ревизији, што је утицало на доношење правилне и законите пресуде. Такође, основано се у ревизији указује да је апелациони суд требало да закаже расправу и затражи од тужиоца да достави оригинални документ, споразум од 02.02.1991. године и остале доказе које је тужилац дао у фотокопији, због тога што су сви докази дати у фотокопији оспорени од стране тужених одмах по пријему тужбе и касније током расправе, а тужилац никада није доставио оригинал ових докумената. Поред тога, Врховни касациони суд сматра да због погрешне примене материјалног права чињенично стање пред другостепеним судом није потпуно утврђено.

Чињеница да је у првостепеном поступку констатовано на записнику од 07.06.2007. године да је извршен увид у оригинал докумената приложених уз поднесак од 16.05.2007. године није довољна да би се на поуздан начин утврдила веродостојност фотокопија које се налазе у списима. Наиме, на записнику није наведено појединачно који су документи достављени у оригиналу, односно која фотокопија појединачног документа је верна достављеном оригиналу, нити је назначено шта је првостепени суд урадио са оригиналом документације, односно да ли га је вратио пуномоћнику тужиоца или је оставио у списима, јер су тужени и на том записнику оспоравали не само фотокопије, већ и оригинале достављених докумената, које је суд паушално навео.

Према становишту Врховног касационог суда у поступку није на поуздан начин утврђено да ли су наведени правни послови били закључени и извршени између тужиоца и правног претходника тужених као физичког лица или између тужиоца и правних лица које је правни претходник тужиоца заступао, било на основу пуномоћја, било као законски заступник – директор представништва „ЈЈ“. Зато је, апелациони суд требало да поново закаже расправу и у поступку изведе поново доказе на основу којих би потпуно утврдио чињенично стање, а потом правилно применио материјално право. С обзиром да то у другостепеном поступку није учињено, правилност материјалног права није могла бити испитана, због чега је побијана пресуда укинута у ставу првом и четвртом изреке.

У поновном поступку другостепени суд ће поступити по примедбама из овог решења, заказати расправу, поуздано утврдити да ли је тужилац доставио оригинал писмене документације која се налази у списима, или је такав закључак произашао из навода у налазу и мишљењу вештака економско финансијске струке, поново саслушати законског заступника тужиоца и тужене, као парничне странке, посебно на околност својства правног претходника тужених приликом закључења уговора (да ли је то учинио као физичко лице или по пуномоћју тужиоца и као законски заступник „ЈЈ“). Пошто у списима не постоји оригинал писмене документације на шта се указује ревизијом, другостепени суд ће затражити од тужиоца да достави оригинал ове документације како би се суд и тужени уверили у веродостојност фотокопија те документације која се налази у списима, с тим што ће се назначити појединачно који су

документи достављени у оригиналу и које фотокопије докумената су верне достављеним оригиналима.

Пошто поступи по наведеним примедбама, другостепени суд ће поново одлучити о жалби тужених, и то жалби друготуженог, трећетужене и четвртотужене.

Врховни касациони суд је оценио дозвољеност ревизије четвртотужене која је изјављена против става трећег изреке другостепене пресуде и оценио да је ова ревизија недозвољена, јер је изјављена против решења о трошковима поступка, против ког решења се ревизија не може изјавити, с обзиром да се ради о споредном потраживању из члана 28. став 2. Закона о парничном поступку.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци решења, на основу члана 416. став 2. и члана 413. ЗПП.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић